

Taushetsplikten, muligheter og utfordringer for tverrfaglig samarbeid

Advokat (H) Stig Åkenes
Johnsen

- Taushetsplikt; aktiv plikt til å hindre
- Opplysningsrett; adgang til å informere
- Opplysningsplikt; plikt til å gi opplysninger
  - på eget initiativ
  - etter pålegg

Hensyn

- Personlig integritet
  - For voksne
  - For barn
- Tillitsforhold
- Informasjonsflyt for å utføre oppgaver/sikre effektive tjenester
- Kontradiksjon
- Åpenhet og innsyn
- Ikke virke unødig hemmende på praktisk arbeid

Ulike typer taushetsplikt

- Forvaltningsmessig taushetsplikt
  - Forvaltningsloven § 13
- Profesjonsbestemt taushetsplikt
  - Barnevern
  - Sosialtjeneste
  - Barnehage
  - Skole
  - Helsepersonell

Taushetsbelagte opplysninger

Opplysninger om noens personlige forhold

- I utg.pkt. ikke krav om følsomhet
- Slektskap, helse, utdanning, arbeid, økonomi, meninger, utsagn
- Klientforhold eller annen tilknytning til forvaltningsorganet

Opplysninger som kan formidles

- Opplysninger til sakens parter eller deres fullmektiger
- Opplysninger til den opplysningene direkte gjelder

Partsoffentlighet

- Rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter før det treffes enkeltvedtak
- Unntak for interne dokumenter
  - Organets interne saksforberedelse
  - Dokumenter utarbeidet av underordnet organ, særlige rådgivere eller sakkyndige
  - Likevel rett til å gjøre seg kjent med faktiske opplysninger
  - Opplysninger med særskilt innhold, fvl § 19
- Unntak for opplysninger som inneholder taushetsbelagte opplysninger som gjelder andre

Opplysninger til foreldre

- Har barnet selvstendig rett til beskyttelse av personsensitive opplysninger?
- Foreldrene har partsrettigheter ved siden av barn
- Opplysninger som foreldrene må ha for å utøve sitt foreldreansvar
- Barn over 15 år som søker råd hos barneverntjenesten
- Særlig om helseopplysninger

Fvl § 19

- Opplysninger som kan skade helse
- Opplysninger som kan skade en relasjon
- Kan opplysningene likevel gis til andre?
- Kildebeskyttelse?

Mistanke om overgrep m.m

- Kan politiet pålegge barneverntjenesten og andre hjelpere taushetsplikt overfor en forelder som er under mistanke for straffbare forhold overfor barn?
- Fvl § 19 kan anvendes i mange tilfeller
- Har politiet og offentlige hjelpeinstanser felles mål/interesser?

Opplysninger til Fylkesnemnda

- Parten har full innsynsrett i alle dokumenter som er fremlagt for Fylkesnemnda
- Betydning for «anonyme» meldere

Samarbeid

- Utveksling av opplysninger på basis av samtykke
  - Ansvarsgruppe mv.
- Anonymisering
  - Overgrepsteam, konsultasjonsteam
- Ingen berettiget interesse for hemmelighold (alminnelig kjent, allerede offentliggjort)
- Opplysningene brukes til det formål de er gitt eller innhentet for
  - Fosterhjem, besøkshjem, tilsynsfører osv
- Opplysninger for å fremme avgiverorganets oppgaver
- Opplysninger for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse, bvl § 6-7

Meldinger til barnevern

- Avgiverorganets taushetsplikt vis a vis barnevernet
- Opplysningsplikt etter pålegg
- Opplysninger som gir «grunn til å tro»
- Opplysningene brukes for å oppnå avgiverorganets formål
- Rutiner for melding
- Hvem melder

Vitneplikt

- Vitne for hvem?
- Hvem vitner?
- Noen profesjoner har vitneforbud
- Samtykke fra den som har krav på beskyttelse
- Samtykke fra Fylkesmannen eller retten
- Vitneførsel i barnevernssaker og tvangssaker etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Opplysningsplikt for barnevernet

- Tilbakemelding om vedtak til politiet, strprl. §71 b
- Plikt til å gi opplysninger til sosialtjenesten om gravide rusmisbrukere
- Plikt til å gi informasjon for å avverge pålitelig kunnskap om alvorlige forbrytelser, strl. § 139

Opplysningsplikt til barneverntjenesten

- Opplysningsplikt etter eget tiltak, jf bvl §6-4
  - Fra hvem?
    - Offentlige myndigheter, organisasjoner og private som utfører oppgaver for det offentlige, helsepersonell, familierådgivningskontor, meklingsmenn, frittstående skoler
  - Når?
    - «Grunn til å tro»
    - Opplysninger som nevnt i §§4-10, 4-11 og 4-12 a-d, samt §4-24
- Opplysningsplikt etter pålegg

Brudd på taushets- og opplysningsplikt

- Straffbarhet
- Arbeidsrettslige reaksjoner
- Erstatningsansvar